

Plenaire zitting Benelux Parlement bijeen in Middelburg

4 december 2023

Op 1 en 2 december 2023 werd de derde plenaire zitting van het Benelux Parlement gehouden in Middelburg, georganiseerd in samenwerking met de provincie Zeeland. Bijna dertig parlementsleden uit de Benelux-landen waren aanwezig evenals een delegatie namens de Baltische Assemblée. Twaalf Nederlandse Kamerleden namen hieraan deel. Dit waren de Eerste Kamerleden [Pim van Ballekom](#) (voorzitter Benelux Parlement, VVD), [Artie Ramsodit](#) (GroenLinks-PvdA), [Saskia Kluit](#) (GroenLinks-PvdA), [Theo Bovens](#) (CDA), [Fatimazhra Belhirsch](#) (D66), [Alexander van Hattem](#) (PVV), [Rik Janssen](#) (SP), [Hendrik-Jan Talsma](#) (delegatieleider, ChristenUnie), [Eddy Hartog](#) (Volt), [Auke van der Goot](#) (OPNL) en de Tweede Kamerleden [Jan Klink](#) (VVD) en [Faissal Boulakjar](#) (D66). Vrijdagmiddag werden de leden welkom geheten door de heer Polman, commissaris van de Koning in Zeeland. Hij verwees naar de rijke historie van de Abdij van Middelburg, thans de vestigingsplaats van het Provinciaal Bestuur van Zeeland, maar waar in het verleden de Staten-Generaal ook heeft vergaderd. “Voor ons is in deze regio grensoverschrijdende samenwerking een vanzelfsprekendheid,” zei Polman. De middagsessie stond in het teken van migratiestromen in de Benelux-landen met bijdragen van bewindspersonen uit de drie landen en van academici. Op zaterdag volgde een themadebat over de grensbelemmeringen in de grensregio Zeeland en Oost-Vlaanderen. De jaarprogramma’s met de prioriteiten van de vijf commissies werden vastgesteld, evenals de begroting 2024. De leden namen de aanbeveling “Cybercriminaliteit – Geweld tegen vrouwen in de digitale wereld” aan en er werd tussentijds verslag gedaan van de werkzaamheden in de commissies.

Themadebat migratiestromen in de Benelux

Staatssecretaris voor Asiel en Migratie in België, Nicole de Moor, sprak als eerste via een videoboodschap. In België is migratie met een kwart toegenomen en is het land twee jaar op rij geconfronteerd met meer migratie. Volgens haar gaat het dan ook om een constant aantal en geen piek. “De uitdagingen stoppen niet aan de grens. Doen we niets, en handelt ieder land op zichzelf, dan brengen we de EU in gevaar. We hebben nu de unieke kans om met het Europese migratie- en asielpact de situatie onder controle te krijgen,” stelde De Moor. België is vanaf 2024 voorzitter van de Europese Unie en zet migratie hoog op de agenda. Namens Luxemburg sprak Pascal Schumacher, coördinator migratie bij de Permanente Vertegenwoordiging van Luxemburg bij de EU. Hij merkte op dat ‘Schengen’ in gevaar is. “Duitsland heeft opnieuw de binnengrenzen ingevoerd en voert grenscontroles uit aan alle landen grenzend aan Duitsland. Dit brengt gigantische kosten met zich mee en heeft economische en maatschappelijke gevolgen,” zei Schumacher. Volgens hem moet niet in nationale oplossingen worden gedacht maar kan het migratie- en asielpact van de EU gecontroleerde bescherming bieden. Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, Eric van der Burg, stelde in zijn videoboodschap dat we aan de buitengrenzen van de EU beter onderscheid moeten maken wie wel en niet mogen blijven. Hij refereerde naar de gemaakte afspraken op de Benelux Top op 29 november jl. waar de regeringsleiders onder meer het belang erkenden van gelijkwaardige en duurzame partnerschappen van de EU en derde landen, in lijn met internationale mensenrechten.

Professor Mark Elchardus van de Vrije Universiteit Brussel benadrukte dat migratiebeleid cruciaal onderdeel is van ander beleid. Volgens hem zijn het dringende vragen wat te doen als de EU uitbreidt met Moldavië, Oekraïne en de zes Balkan-landen. Gaat voor die inwoners gelijk het vrij verkeer van personen gelden, vraagt hij zich af. Eveneens wees hij er op dat migranten werken in sectoren gericht op export. “We importeren mensen om varkensvlees te exporteren, willen we dat behouden? Een moderne samenleving kan niet zonder reguliere migratie,” stelde hij. Professor Ellen de Smet van de universiteit Gent vond dat beleid gebaseerd moet worden op cijfers en inzichten uit de wetenschap en dat rekening moet worden gehouden met een lange termijn perspectief. “Ook moet bij het opstellen van beleid moet ervaringsdeskundigheid worden meegenomen. We moeten de ervaringen van de Oekraïners erbij betrekken,” zei De Smet. Monika Sie Dhian Ho, directeur van Clingendael en vice-voorzitter van de staatscommissie voor demografische ontwikkelingen 2050 onderstreepte de

behoefte om migratie beter te sturen. Volgens haar wordt de migratiedruk onvoldoende voorspeld en zou gewerkt moeten worden met verschillende prognoses van de bevolkingsgroei. “In de beleidsdocumenten van de Europese Unie ontbreekt de urgentie en wordt geen rekening gehouden met demografische ontwikkelingen,” zei Sie Dhian Ho. De staatscommissie zal adviseren op sturing van migratie met directe en indirecte instrumenten.

Bestuurlijke aanpak Vlaanderen – Zeeland

Op zaterdagochtend zette de plenaire zitting zich voort met aandacht voor de aanpak van de grensbelemmeringen in de regio Vlaanderen en Zeeland. De heer Polman lichtte toe dat de bestuurlijke werkgroep Donner-Berx heeft geleid tot een sterkere *governance* voor grensoverschrijdende samenwerking. Centrale overheden kunnen op basis van een selectie besluiten nemen over het slechten van de grensbelemmeringen. Polman heeft hierbij een coördinerende rol evenals zijn collega Carina van Cauter, gouverneur van Oost-Vlaanderen. Zij merkte op dat de Vlaamse Top begin dit jaar een inspanningsverplichting heeft bevestigd om belemmeringen op basis van een prioriteringslijst aan te pakken. Een zogenaamd schakelpunt zal het bestuurlijk overleg hierbij ondersteunen en de onderlinge samenwerking versterken. Omdat lang niet alle bestuurders bewust zijn van het benutten van Benelux-instrumentaria om belemmeringen op te heffen, zoals beschikkingen, worden er coördinatie- en informatiepunten opgericht in de grensregio's.

Weinig grensoverschrijdende klachten bij de Ombudsman

Namens de ombudsmannen van de drie landen sprak de heer Prins over de binnengekomen grensoverschrijdende klachten van burgers. De klachten gaan vooral over inkomen, sociale zekerheid, zorg en arbeidsvoorwaarden. Het aantal is beperkt en worden in de regel door overleg met de autoriteiten eenvoudig opgelost. Dat het aantal klachten gering is, is volgens Prins wellicht et verklaren doordat bewoners in de grensstreek gewend zijn te leven met de grens en niet geneigd zijn hierover te klagen. Aangezien de grens wel belemmeringen biedt, gaat de ombudsman de grensregio's bezoeken om meer te horen over de ongemakken en de achterliggende oorzaken. Ook ziet Prins raakvlakken met de prioriteiten voor 2024 van het Benelux Parlement, waaronder het grensoverschrijdend ambulanceverkeer en kunstmatige intelligentie.

Aangenomen aanbeveling inzake cybercriminaliteit

Aan het einde van de ochtend namen de leden met algemene stemmen de aanbeveling 'Cybercriminaliteit - Geweld tegen vrouwen in de digitale wereld' aan. De aanbeveling roept de drie regeringen op in relevante wetgeving een overkoepelende definitie van ICT-gerelateerd geweld op te nemen om de verschillende misdrijven die online plaatsvinden onder te kunnen scharen. Ook vraagt het Benelux Parlement de ontwikkeling van preventietools voor online pesterijen te bevorderen en aandacht te schenken aan ICT-gerelateerd geweld in de opleiding van rechters, advocaten en opsporingsdiensten.